

Lutkovno gledališče Maribor je pred kratkim praznovalo 50 let

PLANET TV, 10. 12. 2024, JUTRO NA PLANETU, 08:35

IGOR KRME LJ (voditelj)

Najprej gremo najprej gremo v Maribor ne, lutkovno gledališče tamkajšnje, torej mariborsko je pred kratkim praznovalo 50 let in ob tem jubileju so pripravili vrsto dogodkov. Naša ekipa pa se je odpravila pogledat, kako pravzaprav poteka delo v Lutkovnem gledališču. Poglejmo.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Ja dobro jutro lep pozdrav v Ljubljano. Jaz se nahajam v Mariboru, v **Lutkovnem gledališču Maribor**, ki je res, tako kot sta rekla, praznovalo 50 let. Častitljiv jubilej. Z mano pa direktorica Lutkovnega muzeja gospa **Katarina Klančnik Kocutar**, dobro jutro, lepo Pozdravljeni.

KATARINA KLANČNIK KOCUTAR (direktorica **Lutkovnega gledališča Maribor**)

Dobro jutro.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Eno takšno lepo perspektivo imava za nama. Se pravi eno ogromno lutko kakšna lutka je to=

KATARINA KLANČNIK KOCUTAR (direktorica **Lutkovnega gledališča Maribor**)

To je Lev iz predstave krokodil Boro. Režiral je Jernej Lorenci, likovna podoba pa Gregor Lorenci. To je sicer lutka še iz starega Lutkovnega gledališča na Rotovškem trgu in je pravzaprav vabilo v naš lutkovni muzej ki pa je v sosednji manjši stavbi.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Bomo šli potem pogledat lutkovni muzej. Zdaj zdaj vi ste zdaj v tej hiši že zelo zelo dolgo let tako da poznate dogajanje ne in me zanima, kako se recimo interes za lutke v tem obdobju spreminja ali se je spreminjal? Zdaj vemo, da smo dobili digitalizacije? Imajo mladi še vedno radi lutke?

KATARINA KLANČNIK KOCUTAR (direktorica **Lutkovnega gledališča Maribor**)

Ja, brez dvoma. Jaz sem sicer v **Lutkovnem gledališču Maribor** zaposlena že 25 let, se pravi polovico časa, odkar je **lutkovno gledališče Maribor** profesionalno in spremljam skupine, družine, kako gledajo in spremljajo lutke? Jaz sem prepričana, da žive prisotnosti na odru, tega, kar se za gledalce tisti hip zgodi prav zanje in tega kolektivnega gledanja tega ne more nadomestiti noben ekran. In opažamo, da zanimanje za lutkovne predstave nikakor ne upada. Opažamo tudi, da zanimanje za predstave lutkovne, namenjene odraslemu občinstvu, narašča, tako da sem prepričana, da je pred lutkovno umetnostjo še svetla prihodnost.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Lepo. Zdajm ob praznovanju te 50. Obletnice so tudi otvorili novo sobo, kako bi rekla ne, posvečeno enemu izmed prvih lutkarjev v Mariboru.

KATARINA KLANČNIK KOCUTAR (direktorica **Lutkovnega gledališča Maribor**)

Res je Anton Jezovšek je bil kipar in rezbar in je ustvaril na tisoče lutk že med obema vojnoma pa tudi po vojni za številne sokolske odre po vsej Sloveniji in tudi v tujino so te lutke odpotovale. V naši lutkovni hiši še vedno igramo žogico marogico z njegovimi starimi izvornimi lutkami in pa predstavo Ostržek. ki je pa kombinacija sodobnih lutkovnih pristopov in tradicionalnih form. Gospod Jezovšek je izjemno pomemben za razvoj slovenskega lutkarstva, ustvarjal je v hiši na Slomškovem trgu, se pravi v srcu Maribora. Dolga desetletja in lani nam je njegov sin Janko Jezovšek podaril številne predmete, oziroma vso orodje in pohištva iz lutkovne delavnice, v kateri je on lutke ustvarjal in ta soba je, v njej so

izključno avtentični predmeti revije, pohištvo, orodje, lutke Skratka vse kar je v bistvu botrovalo nastanku tisočev lutk in jih je gospod Jezovšek skozi desetletja ustvarjal.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Kako je te lutke morda ustvarjal, s kakšnega materiala so?

KATARINA KLANČNIK KOCUTAR (direktorica Lutkovnega gledališča Maribor)

Pretežno seveda lesene izrezljane, delal je različne tipe lutk, odročnih lutk, marionet, tudi javajk to ena druga vrsta lutke Skratka in oblekce, se pravi kar je tekstilnega za te lutke je pa šivala njegova žena.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Se pravi, zelo pomembna tudi kulturna dediščina, ki jo ohranjate. Ne bomo šli kasneje pogledat še v muzej. Zaenkrat pa Hvala kako ste praznovali pa čestitam za petdeseto obletnico ste lepo praznovali v preteklem tednu?

KATARINA KLANČNIK KOCUTAR (direktorica Lutkovnega gledališča Maribor)

Hvala lepa res. Praznovali smo z naborom naših predstav, od majhnih, velikih za otroke, za odrasle, z različnimi drugimi dogodki, kot je otvoritev te sobe 2 razstavi imamo na ogled, imeli smo predstavitev ene krasne leposlovne knjige, ki je posvečena, Zgodbe izpod mize, ki je posvečena petdesetletnici našega Lutkovnega gledališča, knjige, maše, ugrizek in naše hišne avtorice, ilustratorke Darke Erdelji. Skratka, imeli smo nabor prečudovitih dogodkov, zaključili smo na ta veseli dan kulture, ko je tudi na ta dan bila hiša polna. Skratka, skorajda 2000 obiskovalcev se je v teh dneh v času praznovanja zvrstilo na naših dogodkih. Vsa hiša je sodelovala. Bilo je naporno, ampak imamo občutek, da smo 50-ko res lepo proslavili.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Hvala. Veseli me, da lutke morda se bolj živijo, kot so nekoč. Gospa Katarina, hvala. Mi pa se selimo pogledat kako danes izdelujejo lutke, tako da ostanite z nami in se malo spet oglasim.

IGOR KRMELJ (voditelj)

Super, se veselimo. Maruša Hvala zaenkrat.

09:09

IGOR KRMELJ (voditelj)

Gremo še 1 pogledat k Maruši, sicer v lutkovno gledališče, ki je pred kratkim praznovalo pol stoletja obstoja. Dobro jutro, Maruša. Aha, si se že spoprijateljila z eno izmed od lutk. Kje točno si, kje se nahajaš?

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Ja dobro jutro. Se pa zdaj nahajam v lutkovni delavnici tele lutki ki jo imam je ime Vila, ki jo vidite vi in je namizna lutka. Je tako. Več vrst lutk obstaja in ena izmed teh je tudi tale vila, ki vidi v temi. Zdaj pa mi bo več o vrstah lutk in o tem, kako se izdelujejo lutke, povedala Špela, dobro jutro, Špela še 1 .

ŠPELA HREN JUHART (Lutkovno gledališče Maribor)

Dobro jutro.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Se pravi, en tak čaroben svet se dogaja tudi tukaj, kjer se izdelujejo lutke. Recimo, kaj zdaj trenutno poteka?

ŠPELA HREN JUHART (Lutkovno gledališče Maribor)

Ja naša lutkovna delavnica je v bistvu srce gledališča rečemo. Tu se zgodi vsa čarovnija, ko naši lutkovni mojstri, tehnologi scenografi z nami je danes Darka zdaj vidimo kako dela glavo za lutko v naslednji predstavi konec februarja bo zaživela ta na odru v predstavi Robi Kapuca si. Tukaj nastajajo zelo, zelo različne lutke, različnih velikosti, različnih materialov, različnih tehnologij in vsakič, ko prideš k nam na obisk, vidiš tu nekaj povsem drugega. Tako da...

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Dela to aktualno za predstavo, vsako naslednjo predstavo se naredi nove lutke ali kako?

ŠPELA HREN JUHART (Lutkovno gledališče Maribor)

Lutkovno gledališče je specifično v tem, da morajo bit v bistvu vsa oprema, lutke scenografija narejene že pred vajami, preden igralci vstopijo na oder, ker morajo delat z materialom, mi rečemo, oni se naučijo v teh dveh mesecih vaj recimo se spoprijateljijo z lutko, se tudi lutka prilagodi včasih njihovim rokam itd. Skratka, ne morejo začeti delat brez lutke, zato so vedno delavničarji pri nas prvi ti, ki prevzamejo ideje zunanjih avtorjev, likovnikov, ki pridejo sem z osnutki, skicami in potem v tesnem sodelovanju z našo delavnico razvijejo, kako bodo lutke nastajali, kako bodo izgledale, kako se morajo premikati, kaj predstava od njih zahteva itd.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

A lahko samo vprašam, katero kakšno lutko za delate?

DARKA ERDELJI (ilustratorica)

To je namizna lutka. V bistvu podobno kot je bila prej ko ste jo pokazali vilo, ki vidi v temi, v pač isti, podoben koncept No. V glavnem lutka, ki jo vodiš na mizi.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Ste rekli, da za najstnike, se pravi, da mora biti taka realistična.

DARKA ERDELJI (ilustratorica)

Ja, v bistvu Ja. Likovna podoba naj bi bila čim bolj realistična. No, čim manj izmaličena ali pa ne vem kaj v glavnem.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

A greva pogledat. Hvala, gremo pogled v sosednjo sobo. Tam se tudi nekaj dogaja.

ŠPELA HREN JUHART (Lutkovno gledališče Maribor)

Ja greva. Tako, zdaj smo čisto v drugem delu in čisto drugem svetu. Lutkovna delavnica je v tem delu namenjena predvsem 3 d tiskanju. Z nami je Aleksander Andželovič, ki je mojster modeliranja, sicer po izobrazbi kipar, ampak mojster modeliranja zdaj na računalniku in potem z vso to sodobno tehnologijo **3D** natisne lutke, ki jih je v predstavah transport res veliko. Gre za mednarodni projekt, v projektu deluje 6, sodeluje 6 držav, 6 lutkovnih gledališč, poleg obeh slovenskih profesionalnih lutkovnih gledališč so še to gledališča iz Estonije, Poljske, Češke in Litve. Nastajajo predstave v režiji Tina Grabnarja in z likovno podobo Sare Slivnik. Tu vidimo nekaj teh miniaturnih lutk.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

To so lutke, tako majčkene lutke, so dejansko za predstavo?

ŠPELA HREN JUHART (Lutkovno gledališče Maribor)

Tako je, Ja. Gre za en poseben način animacije, ki je Ja, seveda.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Kako so majčkene.

ŠPELA HREN JUHART (Lutkovno gledališče Maribor)

Ja, izvolite.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Mejčkene lutke.

ŠPELA HREN JUHART (Lutkovno gledališče Maribor)

Gre za to, da je en lik vsakič, ko spremeni pozo, vsakič, ko bi sicer lutko animiral, se pojavi druga, v resnici druga figura, ti kot gledalec tega ne opaziš, ker animatorja mojstrsko menjujeta figurice. In za vsako predstavo, ko recimo gledamo, ne vem 4 karakterje v zgodbi je potrebno zmodelirati, natisniti in pobarvat recimo 200, 300 figuric in to je res veliko dela za naše lutkovne tehnologe in specifika je ta, da so vse lutke, za vseh 6 predstav nastajale v Sloveniji, pri nas, v Mariboru in

Trajanje: 15:00

4 / 6

je smo v resnici zelo ponosni na ta projekt, ker smo prvič tudi dobili veliki evropski projekt, sofinanciran tako kot se spodobi.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Super. Uspešno delo še naprej, Špela s tole lutko, moderno lutko se zdaj poslavljaj in greva skupaj pogledat v zaodrje. Tako da se vidimo kmalu. Ostanite z nami.

IGOR KRME LJ (voditelj)

Hvala Maruša,

SUZANA KOZEL (voditeljica)

Hvala, se še 1 srečamo.

09:40

SUZANA KOZEL (voditeljica)

Pogledamo na naš teren, torej z Dolenjske bomo šli na Štajersko

IGOR KRME LJ (voditelj)

Ja in sicer na obisku **Lutkovno gledališče Maribor**, še 1 dobro jutro Maruša.

SUZANA KOZEL (voditeljica)

Tokrat vidimo, da si na odru Lutkovnega gledališča, izvoli.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Dobro jutro. Ja zdaj se pa nahajam v zaodrju, oziroma na odru **Lutkovnega gledališča Maribor**. Z mano pa Špela Hren Juhart iz Lutkovnega gledališča tako da živijo Špela.

ŠPELA HREN JUHART (**Lutkovno gledališče Maribor**)

Zdravo.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Se pravi, tukaj se odvijajo predstave. Lepo dvorano imate. Recimo, koliko obiskovalcev, koliko predstav imate pri vas?

ŠPELA HREN JUHART (**Lutkovno gledališče Maribor**)

Ja, najlepšo dvorano pravzaprav, daleč naokrog. Zelo smo veseli, da že 13 let živimo v tem našem lepem minoritskem samostanu, ki je bil obnovljen za potrebe našega gledališča, ki je sicer prej delovalo nekje drugje. Vsako leto nas obiše skoraj 100 000 ljudi, tukaj zelo veliko pa tudi gostujemo v tujini, na različnih festivalih, kjer tudi redno prejemamo nagrade, priznanja za svoje dobro delo. Odigramo vsako leto približno 6 premier in še veliko predstav, ki so iz preteklih sezon, se pravi jih ponovimo, recimo 30 različnih naslovov vsako leto in imamo zelo hvaležno in odprto publiko. Z njimi, v bistvu zelo dobre odnose z vrtci in šolami, tudi, ki nas obiskujejo med tednom v dopoldanskem času in pa publika za izven, temu rečemo ob petking in sobotah.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Se pravi tale oder ni pogosto tako prazen, kot je zdaj, ne? Koliko imate recimo na dan predstav.

ŠPELA HREN JUHART (**Lutkovno gledališče Maribor**)

Ja, različno. V decembru, ko je naša visoka sezona, bi temu rekli, tudi 5, 6 na različnih, na dveh odrih pa potem še ostali programi, ki so po vsej hiši, oziroma celi naši četrti Minoriti, kot ji rečemo.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Se pravi potem se to tako vse pripravi pred predstavo. Najbrž ti scenski delavci pridejo in recimo kako poteka recimo pred samo predstavo.

ŠPELA HREN JUHART (Lutkovno gledališče Maribor)

Tako. Ravnokar se bo tu skoz tole luknjo pripeljala scenografija za naslednjo predstavo, ki je na sporedu in potem se bo zgodil čudež, čez kako uro ali 2 se bo tu zgodil en cel nov lutkovni svet na odru in bo zaživela nova predstava.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Čarobno. A greva pogledat še v muzej?

ŠPELA HREN JUHART (Lutkovno gledališče Maribor)

Ja greva.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Jaz se pa tukaj zdaj nahajam v Lutkovnem muzeju Maribor. Z mano pa Tanja Lužar dramaturginja. Živjo Tanja, dobro jutro.

TANJA LUŽAR (dramaturginja Lutkovnega gledališča Maribor)

Dobro jutro. Lepo Pozdravljeni.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Hvala. Kaj se skrivate tukaj, v Lutkovnem muzeju?

TANJA LUŽAR (dramaturginja Lutkovnega gledališča Maribor)

Tu pa skrivamo same zanimive lutke, starejše mlajše vseh obdobij pravzaprav različnih, našega gledališča. Nahajamo se v Lutkovnem muzeju, ki je nastal pred dvema letoma približno in noter hranimo se pravi lutke predstav, ki niso več žive ampak so z nekega razloga posebne.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Kot recimo? Kaj je to, Alica v čudežni deželi?

TANJA LUŽAR (dramaturginja Lutkovnega gledališča Maribor)

Alica v čudežni deželi, to je bila predstava ki je nastala v koprodukciji z Lutkovnim gledališčem Ljubljana je pa bila zagotovo posebna zaradi teh posebnih lutk, ki jih je oblikovala Barbara Stupica. Gre pa za prave marionete na dolgih navezavah ki so za potrebe se pravi navezave so te nitke na katerih lutke visijo in so za potrebe muzeja skrajšane. V resnici so bile te navezave dolge 3 metre 70 in jih je bilo tudi zelo veliko, tako da so te lutke se zelo natančno premikale.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Greva še malo naprej pogledat, kaj imate se tukaj.

TANJA LUŽAR (dramaturginja Lutkovnega gledališča Maribor)

Tukaj imamo našo Mekarno Miš Maš, tjo so te posebne stare lutke iz pene so pa mogoče še bolj zanimive lutke v naslednji vitrini, to so pa naše znane zvezde Zverinice iz Rezije avtorjev Tineta in Brede Varl, ki smo jih najprej spoznali kot lutkovno predstavo, kasneje pa kot vsesplošno znano televizijsko...

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Televizijska predstava.

TANJA LUŽAR (dramaturginja Lutkovnega gledališča Maribor)

Tako, tudi televizijska serija. Pravzaprav.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Se pravi originali.

TANJA LUŽAR (dramaturginja Lutkovnega gledališča Maribor)

Originali, originali.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Se pravi obiskovalci, otroci, odrasli lahko pridejo v muzej in vse te lutke ogledajo. Z nekaterimi pa lahko z nekaterimi pa lahko tudi rokujejo. Ste povedali ne?

TANJA LUŽAR (dramaturginja **Lutkovnega gledališča Maribor**)

Tako. Mi smo razvili posebne pedagoške programe zdaj tukaj v našem muzeju in damo tudi možnost otrokom, da preizkusijo različne lutkovne tehnologije, kot se temu reče. Tale prva recimo je navadna oziroma Češka marioneta, ki jo od tistega Zajca, ki smo si ga prej pogledali, ločimo po tem, da ima kovinsko vodilo, ki olajša animacijo.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Kako?

TANJA LUŽAR (dramaturginja **Lutkovnega gledališča Maribor**)

To marioneto se vodi ob sebi. Narejena je torej za otroško velikost, zato je za vas in zame malenkost prenzicka. In potem se v bistvu premika lutka tako da hodi z drugo roko si pa pomagamo da lutka pomaha z rokama.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Te so pa še malo bolj enostavne.

TANJA LUŽAR (dramaturginja **Lutkovnega gledališča Maribor**)

Ne te so pa na nek način malo bolj enostavne, so pa pravzaprav senčne. To je simbol našega Lutkovnega muzeja je lutkovni pajek to je senčna lutka ki pa ima vendarle eno tako vodilo s katerim lahko pajek premika nogice in je v bistvu ploska lutka namenjena senčnemu poigravanju.

MARUŠA NOVOSEL (novinarka)

Ja super, tanja, Hvala za ta prikaz. In pa uspešno delo še naprej in pa povabimo vse skupaj, da si pridejo ogledat muzej in pa tudi kakšno predstavo, ne.

TANJA LUŽAR (dramaturginja **Lutkovnega gledališča Maribor**)

Tako. Hvala lepa za obisk.

IGOR KRME LJ (voditelj)

Hvala. Maruša se super je bilo.